

Natuurbeheerders en agrariërs tellen tijdens de Nationale Kruidenrijk Graslanddag in een vak van 25 m² het aantal soorten grassen en kruiden. Daarmee kunnen ze het type grasland vaststellen.

foto Celine Roodhart

Maak graslandkwaliteit concreet met graslandtypen

tekst Tineke de Vries (stichting Part-ner) & Celine Roodhart (Roodhart Veldwerk)

Het SNL-beheertype kruiden- en faunarijk grasland (N12.02) is ruim begrensd door de verschillende plantengemeenschappen die ertoe behoren en de verschillende standplaatsfactoren die er invloed op hebben. Met de beperkte set kwalificerende soorten is het daardoor moeilijk om uitspraken te doen over de actuele natuurwaarde. Ook is de ontwikkeling lastig te volgen, terwijl juist de botanische ontwikkeling een goede graadmeter is voor hoe effectief het ingestelde beheer is.

> Een hulpmiddel om de kwaliteit van (SNL-) graslanden praktisch meetbaar te maken is de veldgids *Ontwikkelen van kruidenrijk grasland* uit 2023. Een aantal (agrarische) collectieven en verschillende particuliere natuurbeheerders gebruiken deze om beter grip te krijgen op de actuele natuurwaarde van hun percelen en om ontwikkeldoelen te stellen die in hun bedrijfsvoering passen. De veldgids onderscheidt verschillende typen grasland (tabel 1). In welk type een grasland zich bevindt, is eenvoudig te bepalen door in vlakken van 25 m² het aantal verschillende soorten grassen en kruiden te tellen.

Graslandtypen	Oogst tonnage droge stof/ ha per snede	Mestgift waarvan stikstof(kg) /ha/jaar	Aantal soorten grassen en kruiden per 25 m ²	Omschrijving
type 00 Engels raai grasakker	>10 ton	300>	<5	extreem / zeer soortenarm
type 0 Engels raagrassland	>10 ton	200>	<10	
type 1 Grassenmix	8-10 ton	100-200	10-12	soortenarm
type 2 Grassenmix plus	7-9 ton	75-100	12-17	vrij soortenarm
type 2 Zwaar gewas	>7-9 ton	75-100	<12	soortenarm
Type 2G Gedegenereerd grasland	< 3 ton	geen	<10	zeer soortenarm en niet vitaal
Type 3 Gras-kruidenmix	5-7 ton	50-75	15-25	vrij soortenrijk
Type 4 Bloemrijk (schraal)grasland	3-6 ton	<50	20-40	soortenrijk
Type 5 Schraalland	<5 ton	incidenteel	>25	soortenrijk

Tabel. Graslandtypen en hun karakteristieken in oogst, mestgift, aantal soorten grassen en kruiden.

Na de typering van het grasland wordt gekeken of deze overeenkomt met het gestelde doel, zoals kruiden- en faunarijk grasland (N12.02). Dat staat ongeveer gelijk aan gras-kruidenmix, type 3. Als het graslandtype nog niet ver genoeg ontwikkeld is, wordt bekeken welke maatregelen uit de veldgids toegepast kunnen worden: tijdelijk stoppen met bemesten, een andere manier, moment of intensiteit van beweiden, ander moment of andere frequentie van maaien en afvoeren, of aanpassing van het waterpeilbeheer.

Na vier tot zes jaar wordt geëvalueerd of het doel is bereikt door opnieuw in een representatief tel-

vak het graslandtype te bepalen. Is het doeltypen bereikt, dan kan worden overgegaan op instandhoudingsbeheer met later en minder frequent maaien, een lichte mestgift, een andere veebezetting en een ander beweidingmoment. De beheermaatregelen hangen samen met de aangetroffen soorten, de ligging van het terrein (nat of droog) en de inzetmogelijkheden van machines of vee.<

info@celineroodhart.com